

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการละเมิดอำนาจศาล : ศึกษากรณีการละเมิดอำนาจศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ชื่อผู้เขียน	วิชชกานต์ เสาภายน
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.วีระ โลจายะ
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

ศาลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เป็นองค์กรศาลในทางกฎหมายมหาชน มีอำนาจและหน้าที่ที่สำคัญ 3 ประการ คือ ประการแรก ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย กล่าวคือ กฎหมายที่ตราขึ้น โดยองค์กรนิติบัญญัติจะต้องชอบด้วยรัฐธรรมนูญเสมอ จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดมิได้ ประการที่สอง หลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ของรัฐในทางปกครองมีอำนาจสั่งให้ประชาชนกระทำการหรือละเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้ต่อเมื่อมีกฎหมายให้อำนาจไว้ และใช้อำนาจอยู่ภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น และประการสุดท้าย ควบคุมความชอบด้วยองค์กรตุลาการ กล่าวคือ เพื่อเป็นการควบคุมมิให้การกระทำขององค์กรของรัฐกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญและกฎหมาย จึงจำเป็นต้องมีองค์กรตุลาการที่มีอำนาจและ ความเป็นอิสระปราศจากการแทรกแซงจากฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ

รัฐที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยเสรีนิยม จึงต้องมีสถาบันหรือองค์กรที่ทำหน้าที่ในการคุ้มครองความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญและควบคุมมิให้องค์กรของรัฐกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ ตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2489 เป็นต้นมา องค์กรที่ทำหน้าที่ดังกล่าวคือ “คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ” จนกระทั่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้เปลี่ยนแปลงจากคณะตุลาการรัฐธรรมนูญมาเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจตุลาการ และมีการก่อตั้งเป็น “ศาลรัฐธรรมนูญ” เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

ศาลรัฐธรรมนูญ มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยคดีในทางมหาชน ย่อมมีความยึดโยงกับประชาชนในฐานะเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย จึงมีฝ่ายที่เห็นด้วยและเห็นต่างออกมาแสดงความคิดเห็นในเชิงวิพากษ์วิจารณ์ทั้งก่อน ระหว่าง และภายหลังการพิจารณา วินิจฉัยคดี การคุ้มครองกระบวนการพิจารณาคดีของศาลและการปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญในปัจจุบันได้อาศัยข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีและการทำ

คำวินิจฉัย พ.ศ. 2550 ข้อ 6 มาใช้เพื่อให้นำบทบัญญัติในเรื่องความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับกับกรณีดังกล่าว ซึ่งมีได้ มีการบัญญัติให้มีลักษณะที่เป็นความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลรัฐธรรมนูญไว้โดยตรง

การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับหลักนิติรัฐ หลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ แนวความคิดว่าด้วยการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญ ในรูปแบบต่าง ๆ ความเป็นมาและบทบาทอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญของไทย 2) เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความหมาย ประเภท กระบวนการพิจารณาและการลงโทษในความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล และบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร และศาลรัฐธรรมนูญ 3) เพื่อศึกษาความผิดฐานละเมิดอำนาจ ศาลรัฐธรรมนูญ ของต่างประเทศ 4) เพื่อศึกษาหาแนวทางการบัญญัติความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลรัฐธรรมนูญ อย่างเป็นรูปธรรมและสามารถใช้ได้ทางปฏิบัติได้จริง 5) เพื่อศึกษาบทบัญญัติความผิดฐาน ละเมิดอำนาจศาลรัฐธรรมนูญในการประกอบการพิจารณาในการยกเว้นพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเพื่อเสนอต่อรัฐสภา

วิธีการศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยเป็นการค้นคว้าทางเอกสาร (Documentary Research) โดยอาศัยการค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลทางเอกสารที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ จากบทความ หนังสือ วิทยานิพนธ์ วารสาร และแหล่งฐานข้อมูล Internet ต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ เพื่อนำมาประมวลและวิเคราะห์เปรียบเทียบ

สมมติฐานพบว่า ตามหลักของประเทศที่ใช้รูปแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ที่มีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดแล้ว จะมององค์กรที่ทำหน้าที่พิทักษ์รักษารัฐธรรมนูญให้คงความเป็นกฎหมายสูงสุด วิธีการหนึ่ง คือ การห้ามไม่ให้มีกฎหมายใดที่จะมี ศักดิ์หรือสถานะของกฎหมาย ที่สูงกว่ารัฐธรรมนูญ จึงทำให้เกิดองค์กรพิทักษ์รัฐธรรมนูญนั่นเอง สำหรับประเทศไทยกำหนดให้มี ศาลรัฐธรรมนูญ โดยศาลรัฐธรรมนูญเกิดขึ้นครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หมวดที่ 8 ส่วนที่ 2 ว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญซึ่งศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการ พิจารณากฎหมาย ร่างกฎหมาย หรือการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ อีกทั้ง ยังมีอำนาจ ในการพิจารณาถึงอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ แต่การที่จะทำให้ศาลรัฐธรรมนูญ สามารถที่จะคุ้มครองรัฐธรรมนูญได้นั้น จะต้องมียุติบัญญัติว่าด้วยการละเมิดอำนาจศาลรัฐธรรมนูญ ขึ้นมา เพื่อให้การดำเนินกระบวนการยุติธรรมของกระบวนการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ ดำเนินต่อไปได้ อีกทั้งต้องมีการระบุ ถึงการกระทำที่เป็นการกระทำละเมิดอำนาจศาลรัฐธรรมนูญ และต้องมีบทลงโทษที่ชัดเจนอีกด้วย ดังเช่นใน สาธารณรัฐออสเตรเลีย สาธารณรัฐเกาหลี สาธารณรัฐเช็ก สาธารณรัฐลัตเวีย และสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ เป็นต้น โดยประเทศที่กล่าวมานั้น ล้วนมีบทบัญญัติ

ของกฎหมายที่เกี่ยวกับละเมิดอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญทั้งในระดับรัฐธรรมนูญ กฎหมายในระดับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ และกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติหรือรัฐบัญญัติทั้งสิ้น ประกอบกับศาลปกครองของไทย ซึ่งเป็นศาลที่ใช้กฎหมายมหาชนเช่นเดียวกับศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีการบัญญัติกฎหมายที่กำหนดความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ซึ่งหากศาลรัฐธรรมนูญของประเทศไทยได้นำเอาหลักการตามที่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายของสาธารณรัฐออสเตรเลีย สาธารณรัฐเกาหลี สาธารณรัฐจีน สาธารณรัฐลาว สาธารณรัฐเวียดนาม และสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ และนำหลักการของการบัญญัติความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลของศาลปกครองของไทยมาปรับใช้ให้เกิดความเหมาะสมก็จะเป็นผลดีและสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามวิธานิพนธ์ฉบับนี้ได้

Thesis Title	Legal problems concerning court infringement: case study on the constitutional court of the kingdom of Thailand
Author	Watchakarn Saophayon
Thesis Advisor	Associate Professor Vira Lochaya, Ph.D.
Department	Law
Academic Year	2015

ABSTRACT

The Constitutional Court of the Kingdom of Thailand which is a public law organization has 3 powers and duties. First of all, constitutionality review of laws that promulgated by the legislature so as to prevent any contrariness or inconsistencies with the Constitution. Secondly, a principle of legality in administrative act that administrative government officer has authority to order a person to act or abstain for a particular act if the law is already in force and within the jurisdiction. Finally, controlling over legitimacy by a judicial organ that is for controlling a regulatory commission against contrariness or inconsistencies with the Constitution. So, there necessarily is a judicial organ that has a power and an independence from an intervention of the administration and the legislature.

Liberal democracy state has to have an institution or an organization to perform the function of safeguarding the supremacy of the Constitution. On 24th August B.E.2550 (2007), “the Constitutional Tribunal” did those duties. When there was a change in the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E.2540 (1997), the Constitutional Tribunal transformed to the judicial power organization and the Constitutional Court was instituted.

The Constitutional Court that has powers and duties in a hearing and giving of decision in public involves with people as a sovereignty holder. Regularly, there are both supporters and resisters. Both of them also demonstrate their opinions and criticize a prior, processional and posterior constitutionality review. At present, for the protection of constitutionality review and performance of the judges of the Constitutional Court, the Constitutional Court has issued the “Rules of the Constitutional Court on Procedures and Ruling

B.E.2550 (2007)” Clause 6 for using the provision of contempt of the court from the code of civil procedure in those cases that do not formulate as a characteristic of contempt of the Constitutional Court.

The propose of this thesis is to 1) study a concept and theory about the Legal state, the Supremacy of the Law, the idea about instituting the Constitutional Court in many forms and history, roles and duties of the Constitutional Court of the Kingdom of Thailand. 2) study a concept about definition, category and the trial process and punishment in contempt of the court and the provision about the contempt of the court in the Court of Justice, the Administrative Court, the Military Court and the Constitutional Court. 3) study the contempt of the Constitutional Court in other countries. 4) study and provide a way to legislate the contempt of the court in factual and can use it in practical. 5) study the Positive Law in the contempt of the Constitutional Court in considering to review draft of Procedures and Ruling to offer to the National Assembly.

Methodology for this thesis is a qualitative study by searching and collecting all documentary information that is in Thai and English. From articles, books, thesis, journals and data from Internet that are both in Thailand and abroad, all information is evaluated, analyzed and compared with each other.

The argument of this thesis is that liberal democracy state with the Constitution will have the organization to preserve the Constitution as a supreme law. In other word, prohibition that any legislation does not have rights and privilege to be above the Constitution leads to institute the Constitutional Protection Organization. In Thailand, the Constitutional Court is established. The Constitutional Court has to have the provision about the contempt of the Constitutional Court for safeguarding the constitutionality review effectively and the decision of the court already in force, continuing the justice process on proceeding the cases of Constitutional Court, and protecting the rights and liberties infringement of the judges of the Constitutional Court. For the contempt of the Constitutional Court, it must be identified which is the contempt of the Constitutional Court and regulated the explicit punishment same as in Republic of Austria, Republic of Korea and Republic of Turkey. In those countries, there are the provisions of laws about the contempt of the Constitution in both the Constitutional level and the Act of Parliament or the Act of Congress level. Whether the Principle of Law in Republic of Austria, Republic of

Korea and Republic of Turkey is applied to use in Thailand appropriately, it will be effective and solve the problems in this thesis.